

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
 1903 Budapest, Pf.: 314/15.
 Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
 IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133
 E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 105/1275- /2011. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
 rendőri intézkedés elleni
 panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, budapesti lakos panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 156/2012. (V. 23.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedéssel kapcsolatban előadott panasznak a fogda nem megfelelő hőmérséklete tekintetében

helyt adok

minden egyéb vonatkozásban a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen a Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Törvényszéknek címezve (1363 Budapest, Pf. 16.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos 2011. október 29-én a Panasztestületnek, elektronikus úton terjesztette elő panaszát a vele szemben 2011. október 22-én történt rendőri intézkedések miatt.

A panaszos beadványában előadta, hogy 2011. október 22-én 17 óra 20 perckor Budapest határában intézkedés alá vonta a rendőrség egy gépjármű lopással kapcsolatban. A rendőri intézkedés helyszínére egy kölcsön kapott gépjárművel hajtott, és mivel a gépjármű fűtött volt, ruházatát ennek megfelelően választotta meg: cipőt, nyári zoknit, vékony nadrágot, inget és őszi kabátot viselt. Az előállítás során arra kérte az intézkedő rendőröket, hogy az általa használt gépjárművet helyezték biztonságba oly módon, hogy vagy engedjék meg, hogy a városba – kivilágított helyre – hajtson vele, vagy vigyék a rendőrök vissza a városba, vagy a rendőrség telephelyére. A panaszos azért kérte a rendőrséget a gépkocsi elvitelére, mert attól tartott, hogy a város területén kívül őrizetlenül hagyott gépjárművet megrongálják. Ezen kérését az intézkedő rendőrök elutasították azzal, hogy nem feladatuk a gépkocsi biztonságba helyezése.

A panaszos előadta, hogy a rendőrkapitányságra történő beszállítását követően egy fűtetlen helyiségben helyezték el, és az azon levő ablak vastagsága sem haladhatta meg az 5 millimétert. Mivel a nappali hőmérséklet a 11-12 fokot, az éjszakai hőmérséklet pedig az 5-6 fokot nem haladta meg, a helyiség hőmérséklete a külső hőmérséklethez igazodott, és nem érte el a 15-16 fokot. A helyiség világítása napszaktól függetlenül folyamatosan üzemelt. A panaszos továbbá előadta, hogy a fogdához tartozó mellékhelyiségben csak hideg víz volt, és nem állt rendelkezésre tisztálkodáshoz szükséges szappan (kézmosó). A zárka belső berendezése két egymás mögé szerelt deszkaágyból állt. Amikor a panaszos jelezte az őrnök, hogy fázik, és kérte, hogy biztosítson számára egy takarót, azt a választ kapta, hogy erre nincs módja „a szabályzat szerint”. Mivel a fogvatartás a hajnali órákig húzódott, a panaszos kérte az őrt arra is, hogy kapcsolja le, vagy vegye lejjebb a világítást a helyiségben annak érdekében, hogy pihenni, illetve aludni tudjon. Elmondása szerint ezt a kérését is megtagadta az őr azzal, hogy „a szabályzat tiltja a világítás lejjebb vételét, elzárását”. A panaszos azon kérdésére, hogy hol lehet panaszt tenni az általa áldatlannak vélt helyzettel kapcsolatban, azt a választ kapta, hogy „forduljon a Teve utcához”.

A panaszbeadvány szerint a panaszos gyanúsított ki hallgatása 2011. október 23-án 0 óra 20 perckor történt, 7 órával az előállítás kezdete után. A rendőrség a panaszos előállítását további 4 órával meghosszabbította. A meghosszabbítást követően – a panaszos személyes jelenlétében – a lakásán házkutatást tartottak. Az előállítást a rendőrség 2011. október 23-án 3 óra 20 perckor szüntette meg. Ezt követően a panaszos lefeküdt aludni, majd elment az általa használt autóért, amikor is azt tapasztalta, hogy azt feltörték, és több alkatrészt – akkumulátort, ablakmosó motorokat – kiszereletek belőle, így a gépkocsi használhatatlanná vált. A panaszos ezt követően visszament a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) XVI. Kerületi Rendőrkapitányságra, és feljelentést tett a gépkocsi megrongálása miatt. Feljelentését követően a rendőrség – kb. 4 órás várakozást követően – kiszállította a panaszost a helyszínre, és megtette a szükséges intézkedéseket. A helyszínelést követően a járőr elhajtott, a panaszos pedig gyalog indult vissza a városba.

A panaszos álláspontja szerint sérült az emberi méltósághoz, a pihenéshez, valamint a testi és lelki egészséghez fűződő alkotmányos joga. Meglátása szerint sérült a jogorvoslatához való alapjoga is azáltal, hogy nem biztosítottak számára megfelelő és érdemi jogorvoslatot a panaszával kapcsolatban. Panaszolta továbbá a tulajdonhoz való jog megsértését is, mivel a rendőrség a határozott kérése ellenére nem gondoskodott a birtokában lévő gépkocsi biztonságba helyezéséről.

A panaszos a fentiekre tekintettel kérte, hogy a Panasztestület az ügyet vizsgálja ki, és vizsgálatát „terjessze ki általános jelleggel az egész ország területére”.

A fenti beadvány tartalma alapján a rendőri intézkedéssel kapcsolatos kifogások az alábbiakban összegezhetők:

- 1.) A panaszos sérelmezte előállítását (jogalapját, időtartamát).
- 2.) A panaszos sérelmezte az előállító helyiségben való elhelyezésének körülményeit.
- 3.) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök a kérése ellenére nem helyezték biztonságba az általa használt gépjárművet.
- 4.) A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés másnapján, miután gépkocsija feltörése ügyében a feljelentését megtette, körülbelül 4 órás várakozást követően szállították csak ki a helyszínre és végezték el a szükséges intézkedéseket.

Mindezek alapján kérte a Panasztestület vizsgálatát. A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy megfelelő jogalap birtokában igazoltatták a panaszost és a rendőrség nem követett el mulasztást – így nem sértette a panaszos tulajdonhoz fűződő alapvető jogát – azáltal, hogy nem szállították el a járművet egy, a panaszos által biztonságosabbnak vélt helyre. Ugyanakkor az előállítás időtartama tekintetében megállapította a panaszos személyi szabadsághoz fűződő jogának a sérelmét, valamint az előállítás indokának nem megfelelő megjelölése miatt a tisztességes eljáráshoz való jogának a sérelmét.

II.

A tényállás tisztázásához a hatóság részére az alábbi iratok álltak rendelkezésre:

- a panaszos 2011. október 29-én elektronikus úton előterjesztett panaszbeadványa;
- a panaszos 2011. november 9-én postai úton előterjesztett panasz kiegészítése;
- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 01160-105/19/3/2011. RP. sz., 2011. december 1-jén kelt és a BRFK Hivatalának vezetőjéhez címzett tájékoztató levele;
- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály 01160/9600/2011. id. sz., 2011. október 22-én kelt, az elfogás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentése, és az ahhoz kapcsolódó parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály 01160/9600-1929/2011. id. sz., 2011. október 22-én kelt, az elfogás végrehajtásáról szóló jelentése, és az ahhoz kapcsolódó parancsnoki vélemény és kivizsgálás;

- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 01160/9600/2011.bü. sz., 2011. október 23-án kelt, az előállítás meghosszabbításáról szóló végzése;
- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság 2011. október 23-án kiállított igazolása az előállítás időtartamáról;
- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság által 2011. október 22-én kiállított nyilatkozat az előállított személy előállító helyiségben történő elhelyezésekor a tájékoztatás megtörténtéről, hozzátartozó kiértékeléséről;
- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Alosztályának 01160/1929-4/2011.bü. sz., 2011. október 23-án kelt jegyzőkönyve a gyanúsított kihallgatásáról;
- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság Vizsgálati Alosztályának 01160/1929-4/2011.bü. sz., 2011. október 23-án kelt jegyzőkönyve házkutatásról;
- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály r. főtörzsőrmesterének 01160/10602/2011. id. sz., 2011. december 1-jén kelt jelentése;
- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 01160-105/19/5/2012. ált. sz., 2012. március 28-án kelt és a BRFK Hivatalának vezetőjéhez címzett tájékoztató levele;
- a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 01160-105/19/2/2011. P. sz., 2011. november 29-én kelt végzése a rendőrség előtt folytatott panasz eljárás felfüggesztéséről;

Fenti dokumentumok az ügy szempontjából az alábbi releváns információkat tartalmazzák:

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy a panaszolt rendőri intézkedésben a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság hat rendőre (egy r. őrnagy, egy r. főhadnagy, egy r. hadnagy, egy r. főtörzsőrmester, egy r. törzsőrmester és egy r. őrmester) vett részt. A panaszos gyanúsított kihallgatását a Vizsgálati Alosztály r. főhadnagy nyomozója, az elrendelt házkutatást pedig az alosztály egy r. századosa és egy r. főhadnagya fogatosította).

A panaszos elfogásának és előállításának az előzményeül egy másik rendőri intézkedés szolgált, melynek során egy bűncselekmény tárgyát képező tehergépkocsit vezető személyt, illetőleg a neki segítséget nyújtó társait fogták el a rendőrök. E rendőri intézkedésről készült jelentés tanúsága szerint 2011. október 22-én 17 óra 10 perckor Budapesten, a Bökényföldi úton egy r. főtörzsőrmester figyelmes lett egy, az Újszász utca irányából a XVII. kerület irányába közlekedő személygépkocsira, ami egy fehér Opel Combo típusú tehergépkocsit vontatott, ezért a járműveket a Bökényföldi úton közlekedésrendészeti intézkedés végrehajtása érdekében leintette. A személygépkocsiban lévő három személyt, valamint a vontatott járműben ülő személyt igazolásra szólította fel, aminek eleget tettek. Az intézkedés során megállapítást nyert, hogy a vontatott járműnek nincs forgalmi engedélye. A benne ülő személy elmondása szerint azt a Budapest XVI. kerület, Koronafürt utca 46/D. szám előtt, az ott lakó közös képviselő (a panaszos) javaslatára – lényegében a közös képviselő szólt neki, hogy nem tudja, kinek a tulajdonát képezi, kb. 2 éve áll a ház előtt, ezért nyugodtan elvihetik – hozták el. E vontatást megelőzően 20 000 forintos bankjegyet adott át a közös képviselőnek, majd a jármű bal első ajtajának kilincset feszítővassal felfeszítette, a gyújtáskapcsoló betétjét letörte, a kormányzárat egy csavarhúzó segítségével eltörte, a gépháztetőt felnyitotta és abba egy akkumulátort helyezett, majd a járművet az intézkedés alá vont személyek vontatni kezdték.

Az intézkedés során a helyszínre érkezett a panaszos is, aki elmondta, hogy a tehergépkocsi már régóta a ház előtt állt, ezért szolt egy ismerősének, hogy nyugodtan elvihetik a járművet, mert „nem tudja ki a tulajdonosa, nem fog neki hiányozni úgy sem”.

A r. főörzsörmester az intézkedés alá vont személyekkel közölte, hogy bűncselekmény elkövetése miatt előállítják őket a BRFK XVI. Kerületi Rendörkapitányságra, amit az érintettek megértettek és tudomásul vettek.

A rendörök a nyilvántartásból megállapították, hogy a tehergépkocsi tulajdonosa egy kft. volt, amely a járművet eladta, de a vevő a jármű átírásáról nem gondoskodott. A r. főörzsörmester telefonon felvette a kapcsolatot a kft. ügyvezetőjével, aki elmondta, hogy a járművet 2009-ben eladták egy magánszemélynek. A tulajdonos felkutatására tett intézkedés eredményre nem vezetett.

Az intézkedés alá vont személyeket, valamint a járműveket a rendörök a körözésben leellenörizték, abban nem szerepeltek. Az előállítást követően az intézkedés alá vontakat az ügyeletes tisztnek sérülés- és panaszmentesen átadták, a tehergépkocsit pedig a rendörkapitányság udvarára beszállították.

A fenti intézkedés sorozat részét képezte a panaszos elfogása és előállítása. Az erről készült jelentés tanúsága szerint 2011. október 22-én 17 óra 20 perckor vonták intézkedés alá. Az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdésének első fordulata alapján igazoltatták (bűnüldözési célból), az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján átvizsgálták. A helyszínen végrehajtott meghallgatások alapján és a gépkocsi eltulajdonításával kapcsolatos szerepek tisztázását követően a panaszost az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján (szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személy) elfogták. Az intézkedés során a panaszossal szemben bilincset az Rtv. 48. §-ának b) és c) pontja alapján szökés és támadás megakadályozása érdekében 17 óra 20 perctől 17 óra 40 percig alkalmaztak a kezek előre, illetve hátra bilincselésével. A bilincs, mint kényszerítő eszköz alkalmazásának további indoka az elkövetett bűncselekmény tárgyá súlyá és az elkövetők létszáma volt.

A rendöri intézkedés során a panaszosnak sérülése, a kényszerítő eszköz alkalmazásával anyagi kára nem keletkezett. A panaszos az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján hozzátartozója (felesége) kiértesítését kérte. A jelentésben feltüntették a kiértesítendő személy telefonszámát.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót, az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták, illetve a panaszos az előállító helyiségben történő elhelyezéssel kapcsolatban – a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet 2. §-ának (8)-(9) bekezdése, illetve a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 36/A. pontja alapján – a jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta. A védelem gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a 23/2003. (VI. 24.) BM-IM együttes rendelet 4. §-ának (4) bekezdése alapján 2011. október 22-én 17 óra 20 perckor megtörtént. Az előállítás oka 2011. október 23-án 3 óra 20 perckor megszűnt, akkor a panaszos szabadon bocsátása megtörtént.

A jelentés végén fellelhető az intézkedés parancsnoki revíziója, mely szerint az igazoltatás, az átvizsgálás és az elfogás jogszerű és szakszerű; a bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

A panaszos ellen az általa elkövetett cselekmény miatt a rendőrök feljelentést tettek.

Az előállítás időtartamának 2011. október 23-án 05.20 óráig történő meghosszabbításáról döntött a kapitányságvezető. A végzés indokolása szerint a panaszossal személyét érintő eljárási cselekmények fogantatása érdekében az előállítás 8 órás időtartama nem volt elegendő. A panaszos a határozat egy példányának átvételét aláírásával tanúsította.

Az előállítás időtartamáról kiállított „igazolás” szerint a panaszos Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján végrehajtott előállítása 2011. október 22-én 17 óra 20 perctől 2011. október 23-án 3 óra 20 percig tartott. Az előállítás ideje alatt a panaszosnak sérülése, panasza nem keletkezett. Az igazolás tartalmazza az arról szóló tájékoztatást, hogy az Rtv. 93. §-ának (1) bekezdése alapján a rendőri intézkedéssel szemben az intézkedéstől, illetve a jogsérelemtől történő tudomásszerzéstől számított 8 napon belül az érintett a Testületnél panaszt terjeszthet elő. Az igazolás tartalmazza a Testület elérhetőségeit is. A panaszos az igazolás egy példányának átvételét aláírásával tanúsította.

Az előállító helyiségben történt elhelyezésekor készített „nyilatkozat” megnevezésű dokumentum a hozzátartozó értesítéséről szóló részt is tartalmazza. A panaszos az előállító helyiségben történő befogadásakor anyanyelvén szóban és írásban kapott tájékoztatókból megismerte az előállítotti jogait és kötelezettségeit, valamint a jogorvoslati lehetőségeit, a tájékoztatókat átvette. A panaszosnak folyamatos kezelést és orvosi felügyeletet igénylő, valamint fertőző betegsége nincs; sérülése, illetve panasza az előállítás során nem keletkezett. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy hozzátartozója (felesége) kiértesítését kéri. A megjelölt személy telefonos kiértesítése 18 óra 55 perckor megtörtént. A panaszos a dokumentumot aláírta.

A BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság vezetője az intézkedés kapcsán felmerült kifogásokra vonatkozóan az alábbi tájékoztatást adta.

- a panaszos gépkocsiját az intézkedés helyszínén, az útpadkán állították le, kb. 300 méterre a Zsemlekes utcától (*amely a beépített terület határát képezi*), ahol a megállás nem tiltott. A gépkocsi körül más járművek nem parkoltak. Az intézkedés helyszínén napközben erős, folyamatos a forgalom, míg éjszaka gyér, de rendszeres. A kapitányságvezető megítélése szerint a kerület közbiztonsági helyzetét alapul véve sem a jármű leállításának helyszínén, sem máshol nem lehetett reálisan attól tartani, hogy a hátrahagyott gépkocsi bűncselekmény tárgya lesz.

- az előállítás során – 2011. október 23-án 0 óra 18 perc és 0 óra 36 perc között – a panaszost gyanúsítottként hallgatták ki. Azt követően, 3 óra 4 perctől 3 óra 20 percig a panaszos lakásán házkutatást fogantatottak a rendőrök.

- a panaszos előállításának időtartama alatt az előállító helyiségben – és a kapitányság egész épületében – a fűtés nem működött. Ennek az volt az oka, hogy a kapitányság állományában a kérdéses időpontban nem volt megfelelő számú fűtő, a kazán pedig csak folyamatos felügyelet mellett üzemelhet. A panaszos jelezte, hogy fázik, azonban a fogdaór takarót számára nem tudott biztosítani, mert az nem állt rendelkezésre. „Ennek oka, hogy az előállító egységben mindössze 12 órás tartózkodásra van lehetőség.”

- minden előállító helyiségben két megfigyelő kamerát szereltek fel, amelyek segítségével a fogvatartott magatartása az ügyeleten nyomon követhető. (A rendszer azonban képet és hangot nem rögzít.) Az őrzésbiztonság fenntartásához a kamerák által közvetített képek figyelemmel kísérése elengedhetetlen, a kamerák azonban csak világítás mellett üzemképesek. A világítást csak felkapcsolni és lekapcsolni lehet, részleges világítás nincs. Az éjszakai órákban tehát nincs lehetőség csökkentett világításra. A közöltek alapján a fogdaőr nem tett és nem is tehetett volna eleget a panaszos kérésének.

- a panaszost 2011. október 23-án 3 óra 20 perckor a lakásában, a házkutatás befejezését követően bocsátották szabadon.

- a panaszos a beléptető rendszer tanúsága szerint 16 óra 34 perckor érkezett a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság épületébe, ahol feljelentéséről 17 óra 10 és 17 óra 27 perc között vették fel a jegyzőkönyvet. Ezt követően a főügyeletes értesítette a BRFK Bűnügyi Szervek Bűnügyi Technikai Osztály munkatársait a helyszíni szemle lefolytatása érdekében. A szemlebizottság 19 óra 30 perc körül érkezett meg, majd a panaszossal együtt a bűncselekmény helyszínére mentek, és 19 óra 45 perctől 20 óra 21 percig lefolytatták a szemlét.

- a panaszos kihallgatását megelőzően az alábbi intézkedések történtek:

- a készenléti szolgálat berendelése;

- a bűncselekmény tárgyát képező jármű tulajdonjogának tisztázása és a sértett személyének megállapítása tekintettel arra, hogy ezen adatok hiányában további eljárást nem lehetett megalapozottan lefolytatni;

- ezt követően a rendőrök elkészítették a további eljáráshoz szükséges iratokat (a házkutatások elrendeléséről szóló határozatokat, illetve az arról szóló jegyzőkönyveket előkészítették: a Robotzsaru Neo rendszer adatai szerint a beérkezésüktől a panaszos kihallgatásáig folyamatos munkát végeztek);

- a panaszos kihallgatása 0 óra 18 perctől 0 óra 36 percig tartott. A többi intézkedés alá vont személy kihallgatása 2 óra 19 percig tartott. A kihallgatásokat három nyomozó végezte párhuzamosan. A nyomozási cselekmények elhúzódsának megakadályozása érdekében a vezető ügyeletes berendelt további két nyomozót a készenléti szolgálatot ellátó két fő mellé.;

- az előállítottak nagyobb száma miatt a fogdai befogadás elhúzódsott, és csak azt követően lehetett megkezdeni a dokumentáció elkészítését, illetve a helyszíni intézkedés is az átlagosnál több időt vett igénybe.

A büntetőeljárás iratai szerint a rendőrség a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 316. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és (4) bekezdés b) 1. pontja szerint minősülő – figyelemmel a (2) bekezdés II. fordulat d) pontjára – dolog elleni erőszakkal, kisebb értékre elkövetett lopás büntetnének megalapozott gyanúja miatt ismeretlen személlyel szemben büntetőeljárást indított. Az eljárásban a panaszost a BRFK XVI. Kerületi Rendőrkapitányság részéről egy r. főhadnagy hallgatta ki gyanúsítottként 2011. október 23-án 0 óra 18 perctől 0 óra 36 percig. A kihallgatás során elmondta, hogy a rendőri intézkedést megelőző hét elején a házban dolgozó egyik festővel beszélgetett, aki elmesélte, hogy az udvarában állt egy romos állapotban lévő gépkocsi, amit elbontottak és elszállítottak. A panaszos elmondta neki, hogy a ház környékén is vannak romos állapotban lévő autók, amik már évek óta a ház előtt parkolnak. A festő erre azt felelte, hogy ha a panaszos úgy gondolja, szól annak az embernek, aki az ő portájáról elvitte az említett autót. A panaszos megadta a telefonszámát, és – emlékezete szerint – másnap fel is hívta őt egy férfi, hogy megnézné a

gépkocsit. A telefonbeszélgetés másnapján a férfi egyedül érkezett a panaszoshoz, aki megmutatta a gépkocsit, és elmondta, hogy évek óta a ház előtt áll, nem tudják, ki a tulajdonosa. A férfi közölte, hogy az elszállítást meg tudja oldani. A panaszos kérte, hogy ebben az esetben oldja azt meg. A férfi a rendőri intézkedés előtti napon tájékoztatta a panaszost telefonon, hogy a szállítást trélerrel végzik. Az, hogy hová viszik a járművet, a panaszost nem is érdekelte, csak az, hogy elvigyék onnan. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy a jármű elszállításánál nem volt jelen, annak körülményeiről semmit nem tudott.

A panaszos lakásán a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 149. §-ának (1) bekezdése alapján a házkutatás 2011. október 23-án 2 óra 36 perctől 3 óra 4 percig megtörtént. Az erről készült jegyzőkönyvet a panaszos aláírta.

III.

A panaszos által konkrétan előadott kifogások kapcsán a vizsgálat az alábbiakat állapította meg.

1. A panaszos sérelmezte az előállítását. Az előterjesztett panasz megfogalmazás szerint: „*őrizetbe vett a rendőrség egy gépjármű lopási ügyben.*” Figyelembe véve azt, hogy a panaszos egy intézkedés miatt előterjesztett panaszt (a Panasztestületnek címezve) oly módon fogalmaz meg, hogy mindvégig kijelentő módban és tényként közli az eseményeket, ezért ezt kifogásként szükséges értékelni. Továbbá szintén kijelentő módban írja le, hogy előállítás időtartamát meghosszabbították, illetve, hogy kihallgatására előállítását követően hét órával került sor.

A panasz beadvány ezen részei alapján az eljárás során szükséges volt az előállítás jogalapjának és az időtartam arányosságának a vizsgálata.

1.1. Az előállítás jogalapjának vizsgálata.

Az Rtv. 1. §-a alapján a rendőrség feladata – többek között – a közbiztonság és a közrend védelme, a rendőrség az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési [...] feladatkörében általános bűnügyi nyomozó hatósági jogkört gyakorol, végzi a bűncselekmények megelőzését és felderítését.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

Az Rtv. 33. §-ának (1) a) pontjának rendelkezése szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdés b) és c) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

A rendőrségi dokumentumok (az elfogás végrehajtásáról szóló jelentés, az előállítás időtartamáról szóló igazolás és a kapitányságvezető tájékoztató levele) egyöntetűen azt tartalmazzák, hogy a panaszost az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján fogták el.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítást nyert, hogy a panaszossal szembeni intézkedést azért fogantatosították a rendőrök, mert – egy gépkocsi lopás gyanúsítottainak helyszínén tett nyilatkozata alapján – összefüggésbe hozható volt egy bűncselekmény elkövetésével. A panaszost azt követően vonták intézkedés alá, hogy gépkocsival a helyszínre érkezett. Az elfogás végrehajtásáról szóló jelentésben az igazoltatás indokaként az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés első fordulatát (a közrend védelmét) jelölték meg a rendőrök. A panaszos beadványában maga is úgy nyilatkozott továbbá, hogy egy lopási ügygel kapcsolatban vonták őt intézkedés alá.

Jelen esetben a panaszos azzal, hogy – általa sem vitatottan – telefonon olyan tartalmú beszélgetést folytatott, miszerint a ház előtt régóta parkoló gépkocsit nyugodtan elviheti egy másik személy, fennállhatott a gyanúja annak, hogy a lopás bűncselekményének felbujtói magatartását fejtette ki.

Az intézkedésről készült jelentés az előállítás okaként az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontját (tettenérést) jelölte meg. Az eset vizsgálata során megállapítható, hogy a panaszos magatartása bűncselekmény elkövetésének gyanújaként értékelhető, így a helyes hivatkozás az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) és c) pontja. A jelentésben szereplő hivatkozás azonban az intézkedés jogszerűségét és arányosságát nem befolyásolja, mivel az eset összes körülményét figyelembe véve az előállítás fogantatosításához szükséges fokú bizonyossággal fennállt a bűncselekmény elkövetésének gyanúja.

Fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszos elfogása és azt követő előállítása jogszerűen történt, ezért az ezzel kapcsolatban előadott panaszt elutasítom.

1.2. Az előállítás időtartamának vizsgálata.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2011. október 22-én 17 óra 20 perctől 2011. október 23-án 3 óra 20 percig, azaz 10 órán keresztül tartott. A kapitányságvezető tájékoztatása szerint ez idő alatt sor került a szükséges dokumentumok elkészítésére, a panaszos gyanúsított kihallgatására (2011. október 23-án 0 óra 18 perc és 0 óra 36 perc között), illetőleg a panaszos lakásán házkutatás fogantatosítására (3 óra 4 perctől 3 óra 20 percig). Tekintettel arra, hogy a panaszos előállításának időtartama

az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésben előírt 8 órás időtartamot meghaladta, a kapitányságvezető a panaszos előállításának 4 órával történő meghosszabbításáról döntött.

Az eljárás során a rendelkezésre álló dokumentumok alapján megállapítható, hogy a panaszos kihallgatására azt követően került sor, hogy a büntetőeljárás eredményes lefolytatásához szükséges intézkedéseket a nyomozók végrehajtották. Ennek hiányában nem volt lehetséges – illetőleg nem lett volna eredményesen végrehajtható – a gyanúsított kihallgatása.

Az adott időszakban a nyomozó hatóság irányító jogkört gyakorlója a tőle elvárható intézkedéseket megtette annak érdekében, hogy a bűncselekménnyel gyanúsítható személyek szabadon bocsátása minél hamarabb megtörténjen. Intézkedett a készenléti szolgálat berendeléséről, valamint a vezető ügyeletes berendelt további két nyomozót a készenléti szolgálatot ellátó két fő mellé.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a panaszos kihallgatására az előállítást követő hetedik órában sor került. Az eltelt idő alatt – habár ezt a panaszos nyilvánvalóan nem érzékelte, hiszen ő mindaddig tétlenül, az előállító helyiségben tartózkodott – ügyével foglalkoztak, az érintett eljárást megindították, a szükséges eljárási cselekményeket a rendelkezésre álló személyi és tárgyi feltételek igénybevételével elvégezték. Nyilvánvaló, hogy a felsorolt feladatok elvégzése bizonyos időt vett igénybe, és az ezek elvégzésére fordított idő mennyisége nem tekinthető aránytalanul soknak, vagy eltúlzottnak.

Fentiek alapján az előállítás időtartama kapcsán előadott panaszt elutasítom.

2. A panaszos sérelmezte az előállító helyiségben való elhelyezésének körülményeit.

Az Rtv. 18. § (2) bekezdése szerint továbbá a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni.

Az eljárás során megállapítást nyert, hogy az előállítás idején az előállító helyiségben – és a kapitányság egész épületében – a fűtés nem működött. Ennek oka, hogy a kapitányság állományában a kérdéses időpontban nem volt megfelelő számú fűtő, a kazán pedig csak folyamatos felügyelet mellett üzemelhet. A panaszos jelezte, hogy fázik, azonban a fogdaőr takarót számára nem tudott biztosítani, mert az nem áll rendelkezésre. Ennek oka, hogy az előállító egységben mindössze 12 óras tartózkodásra van lehetőség.

A folyamatosan világító lámpatestek kapcsán a dokumentumok azt tartalmazzák, hogy minden előállító helyiséget két megfigyelő kamera figyel, amelyek segítségével a fogvatartott magatartása az ügyeletes nyomon követhető. (A rendszer képet és hangot nem rögzít.) Az őrzésbiztonság fenntartásához a kamerák által közvetített képek figyelemmel kísérése elengedhetetlen, a kamerák azonban csak világítás mellett üzemképesek. A világítást csak felkapcsolni és lekapcsolni lehet, részleges világítás nincs. A leírtaknak megfelelően az éjszakai órákban nincs lehetőség csökkentett világításra. A fentiek miatt a fogdaőr nem tett és nem is tehetett volna eleget a panaszos kérésének.

A világítással kapcsolatban pedig leszögezhető, hogy az őrzésbiztonság fenntartása miatt e technikai megoldás elfogadott még akkor is, ha ez az előállított személy komfortérzetét nyilvánvalóan befolyásolja.

A világítótestek folyamatos működése miatt előadott panaszt a fentiek alapján elutasítom.

Az eljárás során megállapítást nyert, hogy a panaszos által előadott 15-16 fokos belső hőmérséklet – figyelembe véve, hogy az eset októberben történt, és a rendőrség által adott tájékoztatás szerint a helyiségben nem működött a fűtőberendezés – helytálló, ezért e körülmény sértette a panaszos emberi méltóságához és egészségéhez fűződő alapvető jogát, **ezért a panasznak e része tekintetében helyt adok.**

Ugyanakkor megállapítható, hogy az előállítás körülményeire vonatkozó kifogások olyan objektív okokra vezethetők vissza, melyek megváltoztatására a fogdaőrnek nem volt módja és lehetősége: a fűtés és a takarók hiánya nem a fogdaőr felelősségi körében értelmezhető hiányosságok, ezért e körben a személyi felelősségre vonásnak nincs helye.

3. A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök a kérése ellenére nem helyezték biztonságba az általa használt gépjárművet.

A Szolgálati Szabályzat 15. §-ának (1) bekezdése értelmében, ha az Rtv. 33-34. §-a, vagy 37. § b)-c) pontja alapján a személyt a lakásából szállítják el, szükség esetén a lakásban maradó vagyontárgyait a rendőr biztonságba helyezi, az üresen maradó lakást tanúk jelenlétében lepecsételi.

Sem az Rtv., sem pedig a Szolgálati Szabályzat nem tartalmaz rendelkezést arra vonatkozóan, hogy a panaszolthoz hasonló esetben – amikor tehát nem a lakásban maradó vagyontárgyáról, hanem egyéb vagyontárgyáról kell gondoskodni – az intézkedő rendőrnek hogyan kell eljárnia.

Az intézkedő rendőrök az intézkedés helyszínén a gépkocsit lezárták, és ott hátrahagyták. A panaszos azon kérése, hogy járművét vigyék biztonságosabb helyre, nem volt teljesíthető, mivel az intézkedés eredményes befejezését veszélyeztette volna, a rendőrök a tőlük elvárható intézkedést megtették: a panaszos gépkocsiját az intézkedés helyszínén, az útpadkán állították le, kb. 300 méterre a Zsemlékes utcától, amely a beépített terület határát képezi. Az intézkedés helyszínén a járművel az útpadkán való megállás nem tiltott. A gépkocsi körül más járművek nem parkoltak. Az intézkedés helyszínén napközben erős, folyamatos a forgalom, míg éjszaka gyér, de rendszeres.

Mindezek alapján a jármű biztonságos leállításával a rendőrök a tőlük elvárható gondossággal jártak el, ezért a panasznak e részét elutasítom.

4. A panaszos sérelmezte, hogy az intézkedés másnapján, miután gépkocsija feltörése ügyében a feljelentését megtette, körülbelül 4 órás várakozást követően szállították csak ki a helyszínre és végezték el a szükséges intézkedéseket.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

Az 1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról (a továbbiakban: Be.) 195. § (1) bekezdése szerint: a kire nézve az ügyész vagy a nyomozó hatóság feljelentés elutasításáról, a nyomozás részbeni mellőzéséről, felfüggesztéséről, illetve megszüntetéséről, kényszerintézkedés elrendeléséről (VIII. Fejezet) további vagyoni jogok vagy érdekek korlátozásáról valamint vagyoni jellegű kötelezettségek megállapításáról hozott határozata közvetlen rendelkezést tartalmaz, a határozat ellen a közléstől számított nyolc napon belül panasszal élhet. Be. 196. § (1) bekezdése értelmében, akinek az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása a jogait vagy érdekeit közvetlenül sérti, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.

A büntetőeljárás során igénybe vehető jogorvoslati lehetőségek részletesebb szabályait tartalmazza a Be. 195-199. §-ai.

A panaszos a feljelentést megtette, a büntetőeljárást a nyomozó hatóság elrendelte [Be. 170. § (1) bekezdése alapján], és a helyszíni szemlét a BRFK Bűnügyi Szervek Bűnügyi Technikai Osztály munkatársai folytatták le. Ezen eljárási cselekményre a Be. rendelkezései az irányadók, a nyomozati szakaszban a Be. 195-196. §-ai biztosítanak speciális jogorvoslati lehetőséget (panaszjogot).

Fentiek alapján a 4. pontban előadott kifogások büntetőeljárás kérdések, jelen eljárás során a hatóságnak nincs hatásköre e panaszok elbírálására.

IV.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta, és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megállapította, a panaszos személyi szabadsághoz való alapvető jogának (az előállításának időtartama miatt), a tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának (előállítás indokának nem megfelelő megjelölése miatt), továbbá az emberi méltósághoz és egészséghez fűződő alapvető jogának (az előállító helyiségben tapasztalt rossz körülmények miatt) a sérelmét.

A határozat III. részében részletesen kifejtett indokok alapján a Panasztestület egyes megállapításaival nem értek egyet.

Hatásköri és illetékességi szabályokat az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése tartalmazza, miszerint akinek „az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”, és „A Testület a panaszt kilencven nap alatt vizsgálja meg. A Testület az állásfoglalását külső befolyástól

mentesen alakítja ki. A Testület az állásfoglalását megküldi az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók számára. Az országos rendőrfőkapitány a panaszról az állásfoglalás kézhezvételét követő harminc napon belül közigazgatási hatósági eljárásban dönt. Ha az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók határozatban eltér a Testület állásfoglalásától, ezt köteles megindokolni.”

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdése, valamint a 109. § (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1.§, 18. §, 29. § (1) bekezdés I. fordulata, 33. § (2) bekezdés a) és b), pont, 97.§ (1) bekezdés h) pontja, 92. § (1) bekezdés, valamint a 93/A § (7) és (9) bekezdései;
- Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 51. §.
- a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet melléklete.

Budapest, 2012. augusztus „ „

Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány